

Ο ωκεανός της πληροφορίας που δημιουργείται από άτομα, οργανισμούς και επιχειρήσεις αυξάνεται με ρυθμό πάνω από 65% το χρόνο, σύμφωνα με τα τελευταία στατιστικά. Οι πληροφορίες που δημιουργούνται και δημοσιεύονται σε νέες ιστοσελίδες, δημοσιεύσεις σε blogs, μουσική, βίντεο ή ηχογραφήσεις (podcasts), καθώς και οι πληροφορίες που ανταλλάσσονται παγκοσμίως μέσω email, τηλεφώνου και βίντεο-κλήσεων προβλέπεται να δεκαπλασιαστούν μέσα στα επόμενα πέντε χρόνια.

Το μεγάλο πρόβλημα της «πληροφοριακής υπερφόρτωσης» δημιουργείται από την ευκολία δημιουργίας, αναμετάδοσης και αναπαραγωγής της πληροφορίας, που προσφέρει σήμερα η τεχνολογία και έχει αγγίξει κάθε σύγχρονο άνθρωπο. Σήμερα, όλοι έχουμε εύκολη και φτηνή πρόσβαση σε αυτόν τον ωκεανό των ψηφιοποιημένων πληροφοριών, μέσω του διαδικτύου. Οι πληροφορίες αυτές μπορούν εύκολα να ανακτηθούν, να αποθηκευτούν ως αρχεία σε συσκευές αποθήκευσης (πχ. δίσκοι, DVD, USB drives), να αναπαραχθούν και να μεταδοθούν στους γύρω μας μέσω email, sms, chat, file sharing, ή εφαρμογών κοινωνικής δικτύωσης (πχ. Facebook, Twitter). Έτσι, δημιουργείται μια έκρηξη πληροφορίας, συχνά επαναλαμβανόμενης, μέσα στην οποία κατά καιρούς χάνουμε τη σημαντική πληροφορία, σπαταλάμε πόρους, αποθηκευτάς την άτακτα, και σχεδόν πάντα χάνουμε το χρόνο μας, προσπαθώντας να βάλουμε τάξη στο χάος.

Όλο και συχνότερα, η πνευματική μας προσπάθεια κατακερματίζεται στην εξεργασία τόσο πολλής και τόσο διαφορετικού τύπου πληροφορίας. Η κατάσταση αυτή οδηγεί σε μειωμένη παραγωγικότητα στη δουλειά και ανάλογο κόστος, στην έλλειψη προσωπικού χρόνου και στο σύγχρονο φαινόμενο των ανθρώπων με Σύνδρομο Έλλειψης Προσοχής (Attention Deficit Disorder). «Η πληροφορία καταναλώνει την προσοχή των αποδεκτών της», υποστηρίζει ο βραβευμένος με Νόμπελ οικονομολόγος Herbert Simon. «Αρα, ένας πλούτος πληροφοριών δημιουργεί μία ένδεια προσοχής και μιας ανάγκης να μοιράσουμε την προσοχή μας αποτελεσματικά ανάμεσα στην υπερπληθώρα πηγών πληροφορίας που θέλουν να την καταναλώσουν».

Αυτό που είναι πλέον απολύτως αναγκαίο είναι να δημιουργηθούν εργαλεία που θα φιλτράρουν και θα περιορίζουν αποτελε-

Ναυαγοί στον ωκεανό της πληροφορίας

Των Μιχαήλ Φλουρή και Αγγελου Μπίλα*

σματικά τις πληροφορίες που δεχόμαστε καθημερινά, βοηθώντας παράλληλα στην εύκολη διαχείρισή τους. Είναι αλήθεια ότι συνεχώς γίνονται προσπάθειες για καλύτερα εργαλεία σε συγκεκριμένες περιπτώσεις λήψης πληροφορίας. Παρόλα αυτά, στις περισσότερες περιπτώσεις τα σημερινά εργαλεία είναι ανεπαρκή. Για παράδειγμα, στην περίπτωση της ηλεκτρονικής αλληλογραφίας (email), όλοι λαμβάνουμε μεγάλο όγκο ανεπιθύμητης αλληλογραφίας, τον οποίο τα σύγχρονα προγράμματα φροντίζουν να περιορίζουν, χωρίς όμως να είναι πάντα αποτελεσματικά. Πόσο ευκολότερα θα ήταν τα πράγματα, αν τα προγράμματα διαχείρισης μηνυμάτων μπορούσαν να ταξινομήσουν τα μηνύματα ανάλογα με το περιεχόμενό τους ή τη σπουδαιότητα που τους αποδίδουμε εμείς. Κάτι τέτοιο σήμερα απαιτεί από εμάς γνώσεις και χρόνο για τη ρύθμιση κατάλληλων φίλτρων που παρέχουν, δυστυχώς, μια μερική λύση στο πρόβλημα.

Πολλές από τις πληροφορίες που λαμβάνουμε καθημερινά από το διαδίκτυο ή δημιουργούμε εμείς (πχ. κείμενα, φωτογραφίες, βίντεο) χρειάζεται να τις αποθηκεύσουμε σε ψηφιακή μορφή και να τις διαχειριστούμε σε βάθος χρόνου. Το πρόβλημα σε αυτή την περίπτωση εντείνεται λόγω της ύπαρξης πολλών διαφορετικών υπολογιστών και συσκευών αποθήκευσης αρχείων, όπως πχ. οι υπολογιστές που έχουμε στο σπίτι ή το γραφείο, οι φορητοί υπολογιστές, τα «έξυπνα» κινητά τηλέφωνα, ή τα USB sticks. Πώς είναι δυνατόν να κρατήσουμε οργανωμένο ένα μεγάλο πλήθος αρχείων δεδομένων, που

είναι διάσπαρτα σε διάφορους υπολογιστές και συσκευές, ειδικά όταν αυτές έχουν μεγάλη χωρητικότητα; Μπορούμε να θυμόμαστε πού έχουμε αποθηκεύσει τι; Πώς μπορούμε να το βρούμε γρήγορα; Πώς μπορούμε να βεβαιωθούμε ότι δεν θα χάσουμε κάποιο χρήσιμο αντίγραφο;

Ορισμένες από τις δυνατότητες που θα θέλαμε να μας δίνουν τα εργαλεία διαχείρισης των συσκευών μας και του αποθηκευτικού χώρου τους είναι: α) η αυτόματη αναγνώριση και διαγραφή αντιγράφων -όπου χρειάζεται-, για να μειώσουμε τον όγκο της αποθηκευμένης πληροφορίας, β) ο αυτόματος συγχρονισμός αντιγράφων μεταξύ συσκευών, και γ) η εύκολη και ασφαλής πρόσβαση σε πληροφορία αποθηκευμένη σε απομακρυσμένες συσκευές που έχουμε στην κατοχή μας. Αυτές οι λειτουργίες σήμερα είτε απαιτούν τεχνικές γνώσεις, προσοχή και χρόνο, είτε δεν είναι διαθέσιμες. Τέτοιου είδους προβλήματα αποτελούν σήμερα το αντικείμενο έρευνας που διεξάγεται στο Ινστιτούτο Πληροφορικής του Ιδρύματος Τεχνολογίας και Έρευνας (ΙΤΕ-ΙΠ) και σε άλλα ερευνητικά κέντρα και Πανεπιστήμια, αλλά και στη βιομηχανία. Στο ΙΤΕ-ΙΠ ερευνητικά προγράμματα που συγχρηματοδοτούνται από την Ευρωπαϊκή Ένωση, σε συνεργασία με κορυφαία ερευνητικά ιδρύματα της Ευρώπης, εξετάζουν μεθόδους αυτόματης διαχείρισης της αποθηκευμένης πληροφορίας, ώστε να επιτύχουν μια ολοκληρωμένη «πληροφορική δίαιτα». Έτσι, ίσως μπορέσουμε στο μέλλον να κερδίσουμε λίγο από το χαμένο μας χρόνο. ■

*Ο δρ. Μιχαήλ Φλουρής είναι συνεργαζόμενος ερευνητής στο ΙΤΕ-ΙΠ και ο δρ. Άγγελος Μπίλας είναι αναπληρωτής καθηγητής Επιστήμης Υπολογιστών στο Πανεπιστήμιο Κρήτης και συνεργαζόμενο μέλος ΔΕΠ στο ΙΤΕ-ΙΠ.